

Socialistisk ugekommentar

- udsendt af SAPs Forretningsudvalg fredag den 25. juni 2010.

Nationalisering af Europas banker – i stedet for sparepakkeres angreb på arbejderklassen

I denne uge var det den britiske regering, som offentliggjorde sin sparepakke. Den indeholdt blandt andet lønstop for offentligt ansatte, selv om priserne stiger med fem procent om året. Samtidig skal britiske arbejdere betale mere i pensionsopsparing, men får mindre udbetalt. Den britiske "børnecheck" fastfryses, boligstøtten begrænses, og momsens hæves fra 17,5 til 20 procent. Samtidig vil den Konservative-Liberale koalitionsregering sænke virksomhedsskatten fra 28 til 25 procent.

Sparepakken er altså ren klassepolitik og ligner dermed tilsvarende sparepakker i en stribe europæiske lande: Grækenland, Italien, Spanien, Portugal, Frankrig, Tyskland, Holland, Irland og Danmark.

I Frankrig er det pensionsalderen, man vil hæve. I Italien stiger skatten også, statstilskuddene til kommunerne sænkes, velfærdsydelsen beskæres, de offentligt ansatte skal gå ned i løn, og der bliver ansættelsesstop. I Tyskland vil man – ligesom i Storbritannien – hæve momsens – en skattestigning, som rammer arbejderklassen og de fattigste hårdest, og Merkel-regeringen slår også til mod de arbejdsløse som i Danmark.

De mange ligheder er ikke tilfældige. Angrebet på arbejderklassen og folk på overførselsindkomst er organiseret og styret fra EU-Kommissionen, som har besluttet at skærpe den økonomiske styring af medlemslandene som svar på denne fase af den økonomiske krise.

Under krisens første fase – den såkaldte finanskrisen – gik regeringerne ind og reddede bankerne og spekulationskapitalen med enorme redningspakker.

Udgifterne til bankpakkerne fulgte efter 15-20 år med skattelettelser til kapitalen og til de rigeste i samfundet, og oveni kom højere offentlige udgifter på grund af den stigende arbejdsløshed.

Det er det, som nu har ført til regeringernes problemer med underskud på statsbudgettet.

Underskuddene bliver i første omgang dækket af lån. Det er banker og andre private kapitalejere, som udlåner pengene, men de er nu nervøse for, om de kan få pengene hjem fra de værst stillede stater.

Derfor har EU taget initiativ til nye redningspakker. Officielt skal de redde Grækenland og andre fallittruede statskasser. I virkeligheden handler det om at sikre den europæiske kapital høje og sikre profitter på at låne til regeringerne.

Både EU-Kommissionen og de fleste regeringer forsøger at kamouflere klasseindholdet af deres krisepolitik med enkelte småbidder til arbejderklassen og en begrænset beskatning af banker, som næst efter BP vel er den mest upopulære del af kapitalen for tiden. F.eks. har den britiske regering ændret skattereglerne så de 800.000 fattigste ikke skal betale skat, og de har pålagt bankerne en afgift på knap 20 mia. kroner årligt.

Tilsyneladende et stort beløb, men de seneste tre år har den britiske regering indskudt et næsten 200 gange større beløb i banksektoren for at redde den.

Som en betinget refleks har banker og erhvervsorganisationer protesteret mod, at det kun er 90 % af krisen, som skal betales af arbejderklassen og folk på overførselsindkomst, og ikke 100 %. Det er også sket i Danmark.

Endnu er det kun Saxo Bank direktøren, som vil flytte til udlandet. Foreløbig truer de i stedet med, at staterne kan pålægge dem lige så mange afgifter, de vil. Bankerne vil bare lade kunderne betale.

Den reaktion viser i en nøddeskal, hvad vi kan forvente fra kapitalejernes side, hvis f.eks. en dansk S-SF-regering skulle forsøge at flytte bare nogle af krisens byrder over på kapitalen i stedet for på arbejderklassen.

De vil sabotere sådan en lovgivning. De vil true med at flytte arbejdspladser. Og de vil lade virksomheder gå fallit, når de har gemt værdierne væk på konti uden for landets grænser. Og de har magten til at føre truslerne ud i livet – med endnu større arbejdsløshed og faldende skatteindtægter til følge.

Derfor er det uendeligt lidt, de europæiske regeringer kan gøre – så længe de ikke anfægter og angriber kapitalens magt over samfundet. Det er dette spøgelse, der sidder på Helle Thornings skuldre, når hun truer fagbevægelsen: Enten får I medlemmerne til at knokle mere, eller også smadrer vi efterlønnen endegyldigt. Underforstået: Der er nemlig ikke andre steder end hos jeres medlemmer, vi kan hente pengene.

Der kan være taktiske forskelle på sparepakker og krisepolitikker hos henholdsvis traditionelt borgerlige regeringer og socialdemokratiske. Men forskellen vil udelukkende bestå i, hvordan arbejderklassen kommer til at betale krisen – og hvilken udformning krisen får i den næste fase. De aktuelle sparepakker vil sandsynligvis føre til en egentlig økonomisk recession, fordi arbejderklassens forbrug vil falde, og kapitalen dermed ikke vil kunne sælge produkter og serviceydelserne. Udpumpning af købekraft gennem offentlige investeringer og flere penge til velfærd vil til gengæld øge statsunderskuddet og/eller få kapitalen til at modarbejde regeringerne.

Naturligvis er der et alternativ. Globalt set er verden rig. En politik, der forsvarer arbejderklassens leveforhold og skaber bedre kollektiv velfærd, er mulig.

Men det kræver en politik, som angriber kapitalens magt over samfundet.

På mange måder har kapitalismen selv gjort en anti-kapitalistisk politik nemmere. Den har koncentreret både ressourcer og magt i og omkring bankerne, som på bedste kapitalistisk vis har misbrugt den til på én gang at tilrane sig endnu større profitter og bringe samfundet i krisen. Samfundets udvikling er for vigtig til at overlade til tilfældige markedsmekanismer og til grådige bankdirektører og aktionærer, som har ansvaret for den dybe økonomiske krise, Europa og det meste af resten af verden står i.

Derfor må det første skridt i en anti-kapitalistisk politik være en samfundsovertagelse af bankerne. Det vil gøre det muligt at flytte de beslutninger om udlån og investeringer, som er så afgørende vigtige for samfundet, ud af direktionlokalerne. En samfundsovertagelse af bankerne vil gøre det muligt at gennemføre en omfattende og effektiv klima-, beskæftigelses- og velfærdsplan, der er resultatet af en demokratisk proces i fagforeninger, bevægelser og andre folkelige organisationer..

Socialistisk ugekommentar udsendes af SAPs Forretningsudvalg hver weekend. Hvis du er interesseret i at få den tilsendt direkte på mail kan du bestille den på sap@sap-fi.dk